

at bringe i den høitærede Indenrigsministers Erindring. Forbindelsen mellem Sjælland og Faltter hører for Dieblittet ikke til de store Forbindelsesled, ligesom man heller ikke kan sige, at Forbindelsen mellem Sølland og Langeland hører dertil. Naar vi gaa ud fra den Forudsætning, at en Bane Nykjøbing-Gjedserodde bliver bragt istand, vil der ikke være nogen Tvivl om, at der vil gaa en hel Del Trafik ad denne Bane. Derved vil der blive etableret en god Forbindelse med Lydsfild, som vi for have savnet, hvorved Dampskibet mellem Korsør og Kiel vil kunne undværes. En stor Del svensk Trafik vil ligeledes gaa ad denne Vej. Det vil ikke være ubekendt, at der i Sverrig arbeides for en Forbindelse Ustav-Vibeck, tror jeg (Indenrigsministeren: Ustav-Ancona). Nuvel, Ustav-Ancona! Men hvis vi kunne bringe det til, at faae en Forbindelse Nykjøbing-Gjedserodde-Warnemünde, vilde denne Tanke let blive opgivet fra svensk Side, idet man saa ikke vilde kunne konkurrere med den danske Linie. Her tilbydes nemlig overordentlig store Fordele, idet der ved Warnemünde er en ganske slink og temmelig isfri Havn, saavidt jeg erindrer paa en 10—12 Fods Dybde, og ved Gjedserodde kan der anlægges en Havn, der i de allerfleste Tilfælde vil være isfri, og som for de Søfærende ogsaa i andre Henseender kunde afgive en særlig god Hjælp under Omstændigheder, der kunne optræde paa Østersøarten. Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger, idet jeg antager, at det eventuelle Udvalg sandsynligvis vil tage denne Sag under nærmere Overveelse. Jeg har kun villet klare den Stilling, som Udvalget forrige Aar har indtaget til dette Spørgsmaal.

Indenrigsministeren (Lob i sen): Jeg skal tillade mig at knytte et Par Bemærkninger til, hvad der blev udtalt af den ærede sidste Taler, og kjøndt det ligger fjernest fra Sagen, skal jeg strax give Oplysninger med Hensyn til Færgestedet ved Taars. Naar der klages over, at Indenrigsministeren ikke skulde virke hen til at fjerne de Vanstueligheder, som nu stille sig hindrende i Veien for, at Dampskibe kunne passere fra Naffov over til Langeland, saa tror jeg virkelig, at det er med nogen Uret, at man gjør dette. Da Rigsdagen forrige Aar gav sit Møde til, at de Sager, der høre til Færgesæsten, skulle henlægges under Amtsrådene, var det ganske naturligt, at man, da det ved Dom var konstateret, at Færgemanden havde Ret til at forbyde en Dampskibsforbindelse med Langeland, der allerede havde bestaaet i et Par Aar, da henvendte sig til Amtsrådene, navnlig det Amtsråd, i hvis Kreds Taars Færgesæst ligger, og anmodebde dette om, at det vilde ordne Sagen med Bedkommende. Nu kan man gjerne sige, at det er en gammel ormstucken Rettighed, der her tale om, men man maa dog erindre, at, om det end er

aldrig saa gammel en Rettighed, naar det er en erkendt lovlig Ret, respektere Alle den; Indenrigsministeren og Amtsrådene saavelsom enhver Anden ville indordne sig under den borgerlige Lov, og naar derfor denne Rettighed falder ormstucken, er den dog ikke anderledes bestaen, end at Bedkommende vil kunne gjøre den i Klingende Mønt, saasnart det skal være. Et Bedkommende er bleven særlig gunstig stillet overfor de to Amtsrådsredse, hvis Beboere ere overordentlig utilfredse, og det med god Grund, med Forholdet, skal jeg indrømme, men det er tillige en Erfaringsætning, at et Amt langt billigere og langt bedre formaar at afvikle saadanne Forhold end Staten; det er altid Staten, som slipper dyrest til den Slags Foranstaltninger. Jeg har derfor allerede tilladt mig at udtale under Småtalslovens første Behandling paa en Forespørgsel af et æret Medlem, at der ikke fra min Side skal være Noget til Hinder for, at Statskassen giver et Bidrag til Afløsningen af dette Færgesforhold, saavelsom til Afløsningen af en Del andre Færgesforhold, som man er bleven kjed af, og jeg er frendes villig til at give dette Bidrag; men Sagen hviler endnu paa Amtsrådet, og jeg føler mig forvisset om, at dette Amtsråd vil lade sig det være magtpaaliggende paa bedste og forstændigste Maade at ordne denne Sag. Naar det er sagt, at jeg skulde øve et Tryk paa de underordnede Myndigheder, da er dette jo Noget, som temmelig let siges, naar man vil af med Noget eller have sat Noget igjennem, men naar Taleren var om, at Ministeren under andre Omstændigheder kunde ønske at øve et Tryk paa Amtsrådet eller andre kommunale Raad, føler jeg mig forvisset om, at der fra ærede Medlemmer vilde komme ganske andre Udtalelser. Sagen er jo ogsaa den, at et kommunalt Raad er Autoritet paa sit eget Omraade og over sin egen Kasse, og i saa Henseende ikke staar under nogen anden Dyrighed, men er ligesaa uafhængig med Hensyn til sine egne Anliggender, som Ministeren er med Hensyn til sine. Det er altsaa kun ad Forhandlingsveien, at man her vil kunne naae sit Maal; men jeg nævner da den Overbevisning, at Befolkningens mange og lydelige Klager over den i det Hele mindre gunstige Tilstand af disse Forhold vilde være det bedste Tryk paa Amtsrådet, som ogsaa utvivlsomt vil bringe denne Sag i Orden. — Der er et Par Punkter, som det ærede Medlem omtalte, og som jeg frendes kunde ønske at knytte nogle Bemærkninger til. Det er navnlig for det Første det Punkt, som det ærede Medlem berørte, at der ikke i Lovforslaget er fordret nogen Garant for Dampfærganlægget mellem Sjælland og Faltter for det Sølland-faltterste Jernbaneselskabs Bedkommende. Dette har en Grund eller snarere flere, som jeg skal tillade mig nærmere at forklare. For det Første vides det af ærede Medlemmer, at Forbindelsen mellem Sjælland og Faltter for